

A TURISTA

Hatalmas barlangok után kutatnak a Bükkben

Mi van a Bükk nagy platója alatt?

A Bükkhegység hatalmas mészkőtömegei régen vonzák azokat, akikben a kutatás szenvedélye él. A hatalmas Bükk-plató alatt sok érdekes titok lehet és erről a Bükköt járó turisták már sokat meséltek egymásközt.

A fantázia szárnyán utazó meséknek mindenestre nagy valószínűségük van, amit a tudósok nem is tagadnak, de a józan gondolkodás is azt eredményezi, hogy a Bükk felszíne és anyaga, a Bükk bűvópatakjai és tebréi érdekes titkok misztikusnyelvű pletykái.

A Bükkfensík tele van tebrakkal. A teber vagy több nem egyéb, mint egy rendszeren kör alakú bemélyedés, egy lyuk, mely minden oldalán lefelé lejt és ami alig képződhetett más képpen, mint hogy a víz kimosott alul egy nagy üreget, annak egy része, vagy az egész beomlott és a felette lévő föld és sziklaréteg besüppedt. Ez a tebrék magyarázata; misztikus voltukat fokozza még az a körülmény, hogy nem egy olyan is van, amelyik egy egész kis patakot nyel el. Hogy hová tűnik el benne, hogy hová lesz a föld alá elbújt patak, azt éppen úgy nem lehet tudni, mint ahogyan nem lehet megmagyarázni azt sem, hogy honnan buvik elő egy-egy patak valahol lejjebb, a Bükk-plató alsóbb régióiban!

*

Régen vonzza a Bükk a kutatókat! Sokat mesélt nekem a Bükkről és annak barlangjairól a fiatal magyar barlangkutató, *Barbó Lajos*, aki a Bükknek nem egy barlangját átkutatta és sóvárogva beszélt arról, hogy mi mindent lehetne ott még találni, ha komoly felszereléssel egy komoly céllal indulhatna neki a Bükkben egy barlangkutató expedíció.

A Bükk nagy barlangjait órészletes szempontból már többé-kevésbé átkutatták. A *Szele*-a-barlang, a *Peskő*-barlang, a *Keckelyuk* és a *Büdöspeszt* már elárulták a messzi őskorról mesélő titkaikat! Dr. *Kodics Ottó* és lelkes munkatársai kincsekért és anyagot hoztak haza a Bükkből; de a kis barlangok, a tókalynkak vagy zombolyok, a bűvópatakok medréi még nagyon érdekes dolgokat mesélhetnek a Bükk mélyéről.

Egy kis állami expedíció a Sebes mellett kuta-

tott és talált is egy barlangot, amely közel kétszáz méterre nyúlik be a föld felszíne alá és 60 méter mélységbe vezet le a kutatókat. És van még tovább is, csak ki kell hordani a kavicsot, a homokot és a hordalékot, amit a víz összegyűjtött.

Egy másik kutatást az egrí *Természetbarátok* lelkes gárdája végzett az Imöké alatt. Érdekes az eredmény: *hatvanöt méterre tudtak behatolni*, mint ahogyan *Kolacsokovszky Lajos* írja a Bükk titkairól írt szép cikkében.

*

Kétségtelen, hogy a Bükk mészkövei sok titkot rejtőnek. A kutatás nagyon nehéz, de mentől nehezebb, annál nagyobb erővel kell hozzáfogni. Barlangkutatóinknak nem igen lehet szebb feladatuk, mint ott kutatni, ahol nagy eredményekre lehet kilátásuk. Sokat várunk ezen a téren a Természetbarátok lelkes gárdájától, amelyik talán a legtöbb eredményt érheti el, mert közöttük erősen van képviselve a turistamunkára kész emberanyag. Nekik nem probléma egy tíz-tizenöt tagból álló kutató expedíciót útnak indítani és mentől többen vesznek részt a munkában, annál közelebb áll az eredmény.

*

A kutatást természetesen nagyon elősegítené az a körülmény, ha a Bükknek, méreteihez és turistajelentőségéhez mért turistakultúrája lenne. Ha a kutató turisták menedékházait találhatnánk valahol a Bükk-platóon, vagy annak közelében. Ha a bányászati menedékház még nem lenne annyira a jövő zenéje, mint amennyire ma még nem is lehet álmodni annak közeli megnyitására!

A természetért és annak titkaért rajongó turisták azonban tegyék túl magukat a nehézségeken és igazi turistamódra kényelmetlenséget és fáradtságot is vállaljanak szívesen, ha erről a nagy és szép problémáról van szó. Fáradtságukat előbb vagy utóbb siker fogja koronázni s ezzel újra bizonyítékát fogják szolgáltatni annak, hogy a turistaság nemcsak az egyének, nemcsak a sportolókak hasznos életformája, de meghozza eredményeit a köz részére is.

Zubor István

LEVELEK EGY KEZDŐ TURISTAHOZ

A falu népe

Ilyenkor télen többször előfordul, hogy egy-egy idős menedékház helyett egy közelebb eső faluban szeretnének elöltetni az éjszakát. Előfordul, hogy nemcsak hogy szeretnének, de kényszerítve is vagyunk rá. Mit tegyünk ilyenkor? A feleletet magad is kitárlná, de hallottad valahol, hogy a falu népe üvölti a turistákat! És mert ezt mondják, nem tudod, hogy iandóság-e egy turistának kitenni magát a viszálytársának és a kellemetlenségnek?

*

Nem csodálkozom azon, hogy ez a lévhit már a te füledbe is eljutott. Nem csodálkozom, mert terjesztik. Akarva-e, jóhiszeműen-e? Mindegy: terjesztik. De rájöttem, — tapasztalatok alapján jöttem rá — hogy csak azok terjesztik, akik maguk sem szeretik a falu népet. Akik nem szívesen állnak szóba egy egyszerű emberrel, akik nem tekintik egész embernek a falusi embert, és akik azt várják el, hogy udvarias és szolgálatkész legyen hozzájuk az, akivel ők korábban költöttek.

Nekem egészen más tapasztalataim vannak, mint ezeknek a rémhírterjesztőknek.

*

A falu népe nagy általánosságban egyszerű, de jóllehet népi, akinél jó szóval, barátságos közlekedéssel mindent el lehet érni. Szólást, elítélést, udvarias bánásmódot és tiszteletet, mert az egyszerű ember szívesen tiszteli azt az embertársát, aki többet tud nála. Szállásért, ellátásért nagy általánosságban méltányos árakat kérnek, de sohasem követelnek többet, mint a rendszeren megfizetett ellenérték.

A magyar turistaterületek közé ékeltek falvak lakossága túlnyomórészt nagyon szegény emberekből áll. Szegény emberek, akik két kezük munkájával keresik meg a mindennapi kenyeret és ha átengedik

pár fillérért a turista szobát egy turistának, még hála-sak is a szárnak, hogy egy kis külön jövedelemhez jutottak.

De ha nincs turista szobájuk, vagy ha többet kérnek szállást, mint amennyi hely van, szívesen mutatják meg a szénapadlás feljőőjét és nem kének egy fillért sem az illatos szénadgyért. — Helyesen gondolkodó társaság azonban még az ilyen szállást sem fogadja el ingyen, hanem összegyűjt a társaság tagjai között valamit a vendéglátó házigazda részére; ha azután az nem akarja azt elfogadni, akkor szíves szóval köszöni meg a szállást és megköszöni valamivel a gazdát, vagy fényképezi a portát és küld egy fényképet háldíj fejében. Ennek nagyon szokott örülni a házigazda és... Istenem! milyen kevésbe kerül az egy amatőrnek!

Bátran be lehet menni akármelyik faluba szállást kérni! De...

*

Ne várd azt, hogy a falusi tédert hajtsan előtted; ne beszélj vele a harmadik emletről, mert az sértő és méltatlan. Ne követelj semmit, mert követelésre nincsen jogod, ne várj semmit ellenszolgáltatás nélkül és ne fogadj el semmit ingyen még akkor sem, ha nem is kének érte pénzt. Ha kérdés támad valamit a falusi ember, válaszolj neki egyszerűen és értelesen; ha újat hall tőle, tisztelettel fogja végighallgatni szavait és hála lesz, ha tanulhatott valamit.

Ha megmutatja kicsiny birtokát, ne mutass unott arcot; ha eldicsőkszik, hogy mindez két keze munkájával szerezte, akkor nézz rá azzal a tisztelettel, ami minden becsületet, munkát és embert kéri. A falusi kivétel nélkül hazafelölt; ne mond olyat e'őtte, ami ezt a tiszteletreméltó és szent érzést megbánthatja. Ne bolygárd meg hitét; egyszerű lelkével sokszor közelebb jár Istenhez mint te és éppen ezért úgy sem tudsz mondani neki semmit.

*

Ha mindezt megfogadod és így is cselekszel, akkor úgy jársz majd a falukba, mint sok régi turista: várni fogják jöttödét és szeretettel fog üdvözölni, mint házának szívesen látott vendégét a falusi gazda.

Turistaszállás Újhatán

Azt hisszük, osztatlan örömet fog okozni az a hír, hogy a Bükk legmagasabban fekvő falujában.

Újhatán 80-100 turista kaphat szállást.

Különösen a téli sportolók, a síelők szempontjából értékes ez a hír, mert a környék egyike a Bükk legjobb síterepeinek.

Az újhatai tar'ózkodásra készülők irjanak előbb egy lapot a község jegyzőjének címezve és közöljék a dátumot és a megszállók számát. A jegyző szívesen intézi el az elszállásokat és gondoskodik arról is, hogy a turisták megfelelő árakon kapjanak szobát.

Turistaüzenetek

Bükk. Sem a Csurgón, sem az úgynevezett Szállásokon nem számíthat biztosan arra, hogy szobát vagy szállást kap. Leghelyesebb, ha a túrát úgy állítja be, hogy az első nap Omassán végződjön; ott biztosan kap szobát esetleg ellátást is. Jávorkút számításba sem jöhet. Az örkői vadászház tudomásunk szerint nyitva van, illetőleg kinyitható.

B. L., Budapest. A jelzést a Budapesti Sport Egyesület készítette és tartja karban. Az ön által panaszolt kerülő elosztja a hirtelen emelkedést; ha ez önnek nem fontos szempont, akkor az elágazástól, térkép után felmehet a legrövidebb úton is.

G. István. A Torina szigorúan tilos terület; Salabasinától kezdve szigorúan alkalmazkodni kell a jelzéshez. Különbösen sem jelentős az időmegtakarítás; nem érdemes magát kitennie annak, hogy a kerülők esetleg fe'ő útról visszaküldik.

Jegyzetek

Turistafelszerelés. Ne ijedj meg, kedves turistatársam, nem akarok a turistafelszerelés tudományáról írni. Csak éppen egy kis megjegyzést fűzök hozzá. A nagy turisták felszerelésüket így definiálták: *kényes, hasznos és cölserű*. Ennek megfelelően szereltük fel magunkat. Mindazt, ami nem ilyen, elhagyunk. Újabbban azonban feltűnik a lakatlan és elhagyott területeken túrázó csoportoknál egy eddig ismeretlen felszerelési tárgy. Fő jellemző vonása, hogy erős rekoni kapcsolatot tart fenn a Schöberl-alkotmányale, valamint a mindkét oldalán hordható felülével. A városban, faluban nem láthatunk rajta semmi különösét, de mihielyt a szabadban találjuk, máris átalakult és egy egész csomó szokatlan dolgot ékesíti.

Szeretnék egy ilyen felszerelési cikket a turistamúzeum részére megszerezni, hogy elhelyezés alatt az a fűrészt; silyen és ehhez hasonló dolgokkal tudunk egyesületünk jóhírnevének leg-többet ártani.

*

Felelőtlen elemek. A turistaság felelőtlen elemei már jó hosszú idő óta fejtik ki áldásdús működésüket. Feltűnnek és vagy rombolnak, vagy neveletlenkednek, vagy menedékházban hősködnének. Amikor a felelőségre vonás ideje elkövetkezik, egy sem található. Persze nehéz így megtorolni a bünt. Bár nézetem szerint az is büntethető, aki hallgatólagosan megtárl működésüket.

A felelőtlen elemek jönnek, cselekszenek és eltűnnek. Az utánuk jövő tiszteletes elemek pedig — miattuk szenvednek.

*

Pályázat idegenforgalmi emléktárgyakra. Az Est közölte, hogy pályázatot írtak ki emléktárgyakra, amelyet nálunk járt idegenek vinnének magukkal haza. Pályadíj 5000 pengő (!). A kitűzött pályadíjat jelen soraimmal tisztelettel megpályázom, mert felédem mindazokat a dolgokat, melyet idegenek, de hazaiak is honunkban való barangolás után emlékü magukkal vihetnek. És pedig vihetnek: durva csöszhangot, tilos területek özőnét, kényelmetlen menedékházi szállást, kellemetlenkedő vasúti tisztét, rossz közlekedést stb. stb.

Mutatóba ez a csokor is elég. Ha elnyerem az 5000 pengőt, felszorolok még. *Mihály József.*

Tizenkét pengő a MTE jövő évi tagdíja. A Magyar Turista Egyesület legutóbbi közgyűlésén 12 pengőre emelte fel tagdíját s a héten tartott rendkívüli közgyűlés már az ezzel kapcsolatos alapszabálymódosítást is jóváhagyta. Mint a vidéki osztályok jelentéséből kiderült, ez az emelés őket érintette legjobban s ezért az egyesület úgy módosította a szabályait, hogy a vidéki osztályok maguk állapíthatják meg tagdíjukat, az azonban nem lehet kevesebb, mint 4 pengő. Életbe lépteti az alapszabálymódosítás a régi családtagságot is; családtag felét fizeti a rendszer tagdíjnak. A Magyar Turista Egyesület ötödikézer tagjával a legnagyobb hazai turistaezgyesület s így tagdíjmelése a turistatársadalom széles rétegét érinti; azonban a tagdíjmelés indoka a komoly turistacölöket említi, s így a turistatársadalom önmagának hoz áldozatot a magasabb tagdíj fizetésével. Reméljük, hogy a magas tagdíj könnyűen fog változtatni az egyesület produktívitásának mértékén, mely ha nem is nevezhető kerekén elégtelennek, az utóbbi években — az egyesület taglétszámát tekintve — mindenesetre hagyott kívánivalót maga után.